

UDK 552.3:551.761.2/.3(497.12)=863

O starosti spodnjega dela psevdoziljskih skladov na Cerkljanskem

On the age of the lower part of Pseudozilian Beds in the region of Cerkno

Ivan Mlakar

Geološki zavod, 61000 Ljubljana, Parmova 33

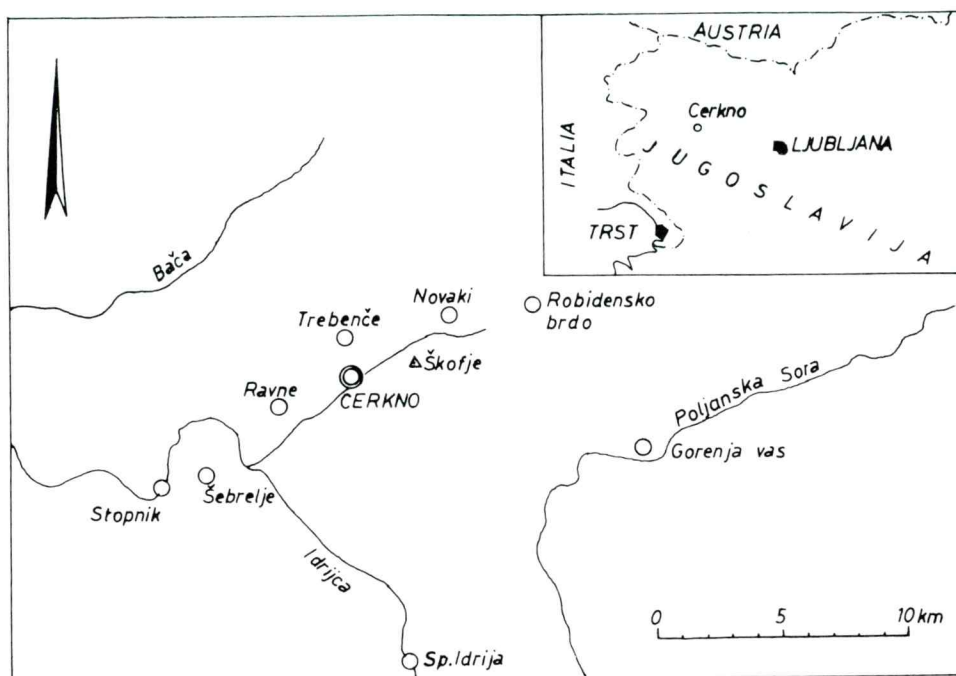
Kratka vsebina

Bazični vulkaniti in piroklastiti zgornjega dela ladinske vulkanogene serije na Cerkljanskem in Šebreljskem leže na kisljih vulkanskih kamečinah. Njihova krovovina na Cerkljanskem so psevdoziljske plasti, na Šebreljskem pa cordevolski diploporni dolomit karnijske stopnje. Psevdoziljske plasti na Cerkljanskem so torej bočni ekvivalent diplopernega dolomita in zato karnijske starosti.

Abstract

Basic volcanic and pyroclastic rocks in the Cerkno—Šebrelje region are underlain by an acid volcanic series. Their hanging wall is, however, different; at Trebenče and Novaki in the Cerkno region it consists of Pseudozilian graywacke and black clayey shale intercalated with reef limestone devoid of fossils. On the other hand a milky dolomite occurs at Šebrelje. The stratigraphic position of the latter is well defined by *Diplopora annulata* Schafhäutl indicating the Cordevol substage of Carnian stage. Hence follows, that the Pseudozilian beds at Cerkno and Diplopora-dolomite from Šebrelje are equivalent in time. The basic volcanic series from the Cerkno—Šebrelje region is easily recognizable and its top is designed to be a key horizon.

Zaporedje srednjetriadnih in zgornjetriadnih plasti, interpretirano v delih B. Berceta (1962, sl. 2), K. Grada in sodel. (1976) in S. Buserja (1979, fig. 1/III) ne ustreza razvoju ladinskih in karnijskih plasti na Cerkljanskem (sl. 1). Tu leže na anizičnem dolomitu z vrsto *Meandrospira dinarica* Kochansky-Devidé et Pantić keratofir, porfir in piroklastiti kisle sestave (sl. 2a). V zgornjem delu vulkanogene serije pa sledi kisljim vulkanitom bazični — diabaz in spilit — in njihovi tufi. Med kislimi in bazičnimi piroklastiti se nahajajo ponekod leče sivega debeloskladovitega ali lepo plastovitega laminiranega apnenca. Na diabazovem tufu leži na območju Trebenč in Novakov zaporedje sivkasto zelenega drobnika in črnega glinastega skrilavca z nekaj lečami temno sivega grebenskega apnenca. Dosedanji raziskovalci so šteli to zaporedje

Sl. 1. Položajna karta območja Cerkljansko polje—Šebrelje—Stopnik

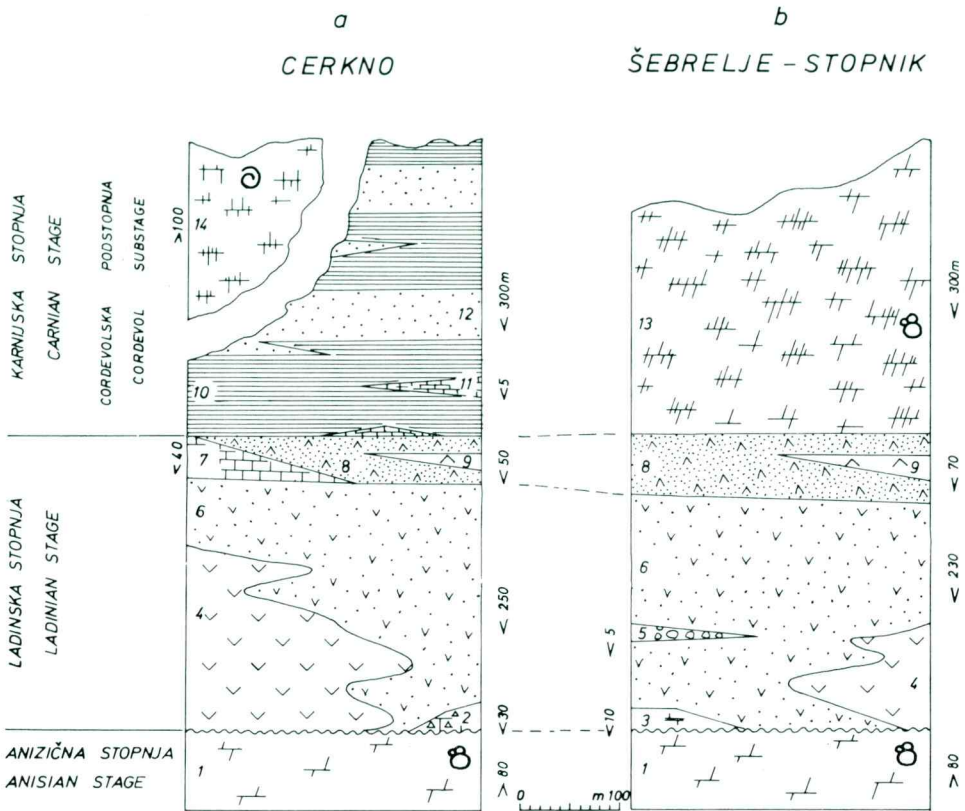
Fig. 1. Location map of Cerkljansko polje and Šebrelje—Stopnik

med psevdoziljske plasti ladinske (B. Berce, 1962), ali ladinsko-karnijske starosti (K. Grad, 1976; S. Buser, 1979). Njihova krovina so amfiklikske plasti zgornjekarnijske starosti (H. Flügel, A. Ramovš, 1970).

V kislih in bazičnih srednje zrnatih in debelo zrnatih klastitih ni pričakovati fosilov. Mikropaleontološke in konodontne raziskave laminiranega in grebenskega apnenca niso bile uspešne in enako velja za palinološke raziskave črnega skrilavca.

Tudi na območju Šebrelj in Stopnika leže bazični vulkaniti in piroklastiti na kislih vulkanogenih kameninah, krovina pa je tod mlečno beli dolomit z algo *Diplopora annulata* Schafhäutl (sl. 2b).

Primerjava obeh razvojev prinaša zanimivo rešitev problema starosti spodnjega dela psevdoziljskih plasti na Cerkljanskem. V coni Šebrelje—Stopnik—Ravne—Cerkljansko polje—Škofje—Robidensko brdo, dolgi okrog 15 km in široki 5 km, torej na površini okrog 75 km², imamo lahko magmatsko dejavnost, ki je dala bazične vulkanite in ustrezne piroklastite, za istočasno. Zgornjo mejo sedimentacije diabazovega tufa pa lahko obravnavamo kot reporni-izohroni horizont. Na tej podlagi sledi sklep, da je spodnji del psevdoziljskih skladov na Cerkljanskem časovni bočni ekvivalent belega zrnatega cordevolskega dolomita in zato karnijske starosti.

Sl. 2. Stratigrafska lestvica anizičnih, ladinskih in spodnekarnijskih plasti v Cerknem ter na območju Šebrelj in Stopnika

Fig. 2. Columnar section of Anisian, Ladinian and Lower Carnian beds in the Cerkljansko and Šebrelje—Stopnik regions

1 sivi dolomit, 2 temno sivi brečasti apnenec, 3 temno sivi in svetlo sivi apnenec, 4 keratofir in porfir, 5 pisani konglomerat, 6 keratofirski in porfirski tuf in tufit, 7 sivi masivni in plastoviti laminirani apnenec, 8 diabazov tuf, 9 diabaz, spilit, 10 do 12 psevdoziljske plasti, 10 črni glinasti skrilavec, 11 temno sivi grebenski apnenec, 12 drobnik, 13 beli zrnati dolomit, 14 sivi grebenski apnenec (Drnovski apnenec)

1 gray dolomite, 2 dark gray brecciated limestone, 3 dark gray and light gray limestone, 4 keratophyre, porphyry, 5 variegated conglomerate, 6 keratophyric and porphyric tuff and tuffite, 7 gray massive and bedded laminated limestone, 8 diabasic tuff, 9 diabase, spilit, 10—12 pseudozilian beds, 10 black clayey shale, 11 dark gray reef limestone, 12 graywacke, 13 white granular dolomite, 14 gray reef limestone (Drnovo limestone)

Literatura

Berce, B. 1962, Razčlanjenje trijasa u zapadnoj Sloveniji. Referati V. savetovanja geologa FNR Jugoslavije, 155—162, Beograd.

Buser, S. 1979, Triassic beds in Slovenia. 16th european micropaleontological colloquium, 17—25, Ljubljana.

Flügel, H. & Ramovš, A. 1970, Zur Kenntnis der Amphiclinen-Schichten Sloweniens. Geološki vestnik 23, 21—37, Zagreb.

Grad, K. in sodel. 1976, Osnovna geološka karta SFRJ 1 : 100 000. Tolmač lista Kranj. Zvezni geološki zavod Beograd.

Ramovš, A. 1970, Stratigrafski in tektonski problemi trijasa v Sloveniji. Geologija 13, 159—173, Ljubljana.

Ramovš, A. 1973, Biostratigrafske značilnosti trijasa v Sloveniji. Geologija 16, 379—388, Ljubljana.